

D. A. CARSON & TIMOTHY KELLER

SLUŽBA

UTEMELJENA NA EVANĐELJU

Knjižice "The Gospel Coalition Southeast Europe"

Urednici: **D. A. Carson** i **Timothy Keller**

TGC

Služba utemeljena na evanđelju

Knjižice The Gospel Coalition

Uredili: D. A. Carson & Timothy Keller

Služba utemeljena na evanđelju

Knjižice udruženja The Gospel Coalition

Obnova svega što postoji – Sam Storms

Crkva: novi Božji narod – Tim Savage

Stvorenje – Andrew M. Davis

Sveti Duh – Kevin L. DeYoung

Možemo li spoznati istinu? – Richard D. Phillips

Što je evanđelje? – Bryan Chapell

Božji naum – Colin S. Smith

Služba utemeljena na evanđelju

D. A. Carson & Timothy Keller

Naslov izvornika: Gospel-Centered Ministry
By D.A. Carson and Timothy Keller

Copyright © 2011 The Gospel Coalition. All rights reserved.

Translated by The Gospel Coalition Southeast Europe under
license from The Gospel Coalition.

Copyright © 2021 The Gospel Coalition Southeast Europe.

Urednik: Matej Sakač
Prijevod: Davor Edelinski
Lektura: Ivana Balint - Feudvarski
Korektura: Miroslav Balint - Feudvarski
Prijelom: Darko Brvenik
Dizajn: Renato Stupar
Tisak: KERSCHOFFSET d.o.o.
ISBN: 978-953-177-110-8

Sva prava su pridržana. ova knjižica, ali također niti jedan njezin dio, ne smiju se umnažati niti koristiti u bilo kojem obliku bez pisanog dopuštenja izdavača, osim za korištenje kratkih citata radi recenzije knjige.

Rujan 2021.

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001113037.

SADRŽAJ

Konfesionalni temelj	7
Vizija za službu	10
Pravda i služenje siromašnima	12
Proročki iz središta	14
Udruženje The Gospel Coalition	23

Udruženje The Gospel Coalition savez je crkava i kršćana iz raznih denominacija koje ne ujedinjuje samo vjerovanje u biblijsko evanđelje, nego i uvjerenje da treba osnaživati, poticati i razvijati današnje službe utemeljene na evanđelju. U nastavku slijedi kraća povijest i objašnjenje razloga našeg nastanka.

Prije mnogo godina nekolicina nas počela se okupljati svake godine. Ova grupa prerasla je u Savjet udruženja The Gospel Coalition. Tijekom prve tri godine djelovanja imali smo dva cilja.

KONFESIONALNI TEMELJ

U prvom redu smo htjeli prepoznati i osnažiti središte konfesionalnog evanđeoskog kršćanstva. Vjerujemo da postoji opasnost da se određeni važni aspekti povijesnog shvaćanja biblijskog evanđelja razvodne ili izgube u današnjim crkvama. Među njima su nužnost novog rođenja, opravdanje samo vjerom i opravdanje Kristovom žrtvenom, zastupničkom smrću. Trudimo se održavati i osnažiti svoje uvjerenje u ove doktrine, ne samo navođenjem kvalitetnih teoloških formulacija iz prošlosti, nego i putem kontinuirane i svježije interakcije sa samim Svetim pismom, tako da smo zajedničkim snagama napisali Vjeroispovijest udruženja The Gospel Coalition.

Biblijsko-teološke kategorije

Brojni članovi poslije su mi rekli da im je rad na Vjeroispovijesti predstavljao najkorisnije i najpoučnije iskustvo u životu. Četrdesetakiskusnih pastora pomno su na njoj radili redak po redak. Jedan od naših ciljeva bio je formulirati izjave što više u skladu s Biblijom umjesto preranog pribjegavanja pojmovima iz sustavne teologije. Sustavnost je veoma bitna, a pojmovi kao što je „Trojstvo“, koje se ne nalazi u samom biblijskom tekstu, nezamjenjivi su za razumijevanje i izražavanje velikih dijelova biblijskog nauka. Ipak, da bismo održali međusobno jedinstvo i da bismo mogli uvjeriti naše čitatelje, nastojali smo izraziti svoju vjeru što je više moguće u biblijsko-teološkim kategorijama, umjesto da se služimo nazivljem sustavne teologije bilo koje konkretne tradicije.

Započinjemo s Bogom

Isto tako smo smatrali da je bitno započeti vjeroispovijest s Bogom, a ne sa Svetim pismom. Ovo je značajno. Prosvjetiteljstvo je bilo previše sigurno u ljudsku racionalnost. Neke grane toga pravca pretpostavljale su da je moguće izgraditi sustave razmišljanja na neprikosnovenim temeljima koji će djelovati apsolutno neoborivo pred samostalnim ljudskim razumom. Unatoč tome što su često ocrnjivali prosvjetiteljstvo, mnogi konzervativni evanđeoski kršćani ipak su oblikovani njime. To se očituje i u tome koliko evanđeoskih vjeroispovijesti započinje sa Svetim pismom, umjesto s Bogom. Krećući od Pisma prelaze na doktrine putem rigorozne egzegeze kako bi se izgradila (tako oni misle) apsolutno neoboriva teologija koja je sto posto vjerna Svetom pismu.

Problem je u tome što je ovo, u suštini, fundamentalistički pristup znanju. Takav pristup zanemaruje činjenicu da naša kulturna lokacija u velikoj mjeri utječe na naše tumačenje Biblije i pretpostavlja vrlo krutu razliku između subjekta i objekta. On zanemaruje povijesnu teologiju, filozofiju i kulturološko promišljanje. Započinjanje s Pismom navodi čitatelje na isuviše

siguran zaključak da je njihova egzegeza biblijskih tekstova proizvela sustav savršene doktrinarne istine.¹ To može dovesti do nastanka ponosa i krutosti, jer se možda ne shvaća dovoljno ozbiljno koliko je ljudski razum posrnuo.

Mi vjerujemo da je najbolje započeti s Bogom i ustvrditi (s Johnom Calvinom, Institutes 1.1) da bez poznavanja Boga ne možemo spoznati sebe, naš svijet ili bilo što drugo. Ako nema Boga, nema razloga da vjerujemo u svoj razum.

Evandeoski

U sklopu ovog procesa neko smo vrijeme razmišljali o pitanju: „Je li pojam ‘evandeoski’ uopće više koristan?“ Moglo bi se opravdano ustvrditi da nije. Unutar same crkve ovaj pojam više ili manje upućuje na teološki sadržaj. On gotovo da znači „svi koji su spremni reći da su nanovo rođeni kad govore o svojim iskustvima“. Izvan crkve, konotacije riječi „evandeoski“ možda nikad nisu bile tako negativne.

Ipak, taj pojam opisuje naše crkve i naš savez. Zašto? Dolazimo iz raznih denominacija i tradicija – baptističke, prezbiterijanske, episkopalne i karizmatske, da navedemo veće među njima. Nipošto ne smatramo da su teološke i eklezijastičke razlike među nama značajne. One oblikuju naše službe i izdvajaju nas u mnogim bitnim stvarima. (Netko bi mogao reći da se nadopunjujemo, ali to bi već bio neki drugi esej.) Međutim, ujedinjeni smo u uvjerenju da je ono što nas spaja, a to su suštinske doktrinarne komponente evanđelja, daleko važnije od onoga što nas razdvaja. S jedne strane, takvo uvjerenje razlikuje nas od onih koji vjeruju da jedino evanđelje koje treba propovijedati jest ono kakvo propovijeda njihova tradicija. Oni ne smatraju da su njihove denominacijske osobitosti sekundarne. S druge strane, takvo uvjerenje nas razlikuje od onih koji bi radije definirali evandeosko kršćanstvo samo kao sociološki ili iskustveni fenomen te stoga ne bi kreirali tako robusnu doktrinarnu vjeroispovijest koja bi služila kao temelj zajedništva i suradnje.

Zato se i dalje služimo pojmom „evanđeosko“ kad govorimo o sebi, i često dodajemo „konfesionalno“, kako bi bilo jasno da se kod nas radi o teološki obogaćenoj viziji evanđeoskog kršćanstva.

VIZIJA ZA SLUŽBU

Međutim, nismo se ujedinili samo zato da bismo branili tradicionalne formulacije evanđelja. Drugi cilj nam je opisati, poduprijeti i utjeloviti današnju službu utemeljenu na evanđelju.

Promjene u našem svijetu

Mnogi mlađi lideri u našim crkvama hvataju se za glavu kad vide promjene kroz koje prolazi naš svijet. Do prije jedne generacije većina odraslih osoba u SAD-u posjedovala je slične moralne nazore, bilo da se radilo o nanovo rođenim vjernicima, osobama koje odlaze u crkvu, nominalnim kršćanima ili nevjernicima. Sve se to promijenilo. Sekularizam je mnogo agresivniji i jače okrenut protiv kršćanstva, društvo postaje sve grublje a moralni nazori mladih osoba radikalno se razlikuju od nazora njihovih tradicionalnijih roditelja.

Mnogi su prozvali ovu novu situaciju „postmodernim obratom“, iako je neki nazivaju „kasnim“ modernizmom, pa čak i „tekućim“ modernizmom. Modernizam je svrgnuo autoritet tradicije, objave i bilo kojeg drugog autoriteta izvan unutarnjeg razuma i iskustva sebstva. Ipak, relativno stabilne institucije još dugo su nastavile dominirati suvremenim društvom. Ljudi su i dalje u velikoj mjeri temeljili svoj identitet na obitelji, lokalnim zajednicama i svojem poslu, odnosno zvanju. Čini se da to prolazi.

„Kiselina“ suvremenog načela o autonomnome, individualnom sebi nagrizla je sve stabilne identitete. Brak i obitelj, posao i karijera, četvrt i građanska zajednica, politika i ciljevi — nijedna od ovih institucija sada nije stabilna dovoljno dugo da bi se pojedinac mogao na nju osloniti. Ljudi žive fragmentirane živote i više ne razmišljaju o sebi u kontekstu nekolicine osnovnih uloga (npr., kršćanin, otac, pravnik). Umjesto toga, njihov identitet se

neprestano transformira kroz niz životnih epizoda koje nisu usko povezane. Uvijek su spremni bez promišljanja promijeniti smjer i napustiti obveze i odgovornosti te prihvatiti, ovisno o tome što im je isplativije, najbolju priliku koja im se pruži.

Reagiranje na promjene u našem svijetu

U prošlosti su mnogi naši susjedi razumjeli tradicionalno evanđeosko propovijedanje i službu, ali se nisu slagali s njima, odnosno bilo im je svejedno. Tijekom proteklih petnaest godina ljudi su sve učestalije reagirali na njih zbunjenim neshvaćanjem ili bijesom. Američki evanđeoski svijet raspada se uslijed različitih reakcija na ovu novu kulturološku situaciju. Vrlo pojednostavljeno rečeno, neki su jednostavno povisili zidove utvrde i nastavili činiti ono što su oduvijek činili, samo s većim prkosom nego prije. Drugi su počeli pozivati na potpunu doktrinarnu reformaciju evanđeoskog kršćanstva. Mi smatramo da su oba ova pristupa pogrešno postavljena i, što je još gore, nanose štetu evanđelju.

Propovijedanje

Evo jednog primjera. Proteklih godina došlo je do velikog pritiska da se napusti ekspozicijsko propovijedanje u korist nečeg što se neformalno naziva „narativnim propovijedanjem“. Dijagnoza glasi otprilike ovako:

Ova su postmodernistička vremena obilježena kolapsom pouzdanja u projekt prosvjetiteljstva i u racionalnu sigurnost glede „istine“. Danas su slušatelji više intuitivni nego logični. Lakše je doprijeti do njih pomoću slika i priča nego pomoću prijedloga i načela. Isto tako, alergični su na autoritativne tvrdnje. Moramo se prilagoditi manje racionalnom, neautoritarnom, priča gladnom duhu našeg vremena.

Prema našem shvaćanju bila bi velika greška tek tako se riješiti ekspozicijskog propovijedanja. Međutim, u nekim krugovima

reagira se otprilike ovako: „Budući da postmoderni ljudi ne vole ovakvo naše propovijedanje, sad će ga dobiti više nego ikad.“ Oni nisu spremni priznati da je konvencionalna uporaba ekspozicijske metodologije često znala biti vrlo apstraktna, prilično kruta i nepovezana sa životom. Isto tako je činjenica da mnogi tradicionalni ekspozicijski propovjednici vole „urednost“ propovijedanja poslanica, umjesto živopisnih vizija i priča iz Starog zavjeta. Međutim, najvažnija je činjenica da je ekspozicijsko propovijedanje neuspješno ako ne poveže svaki tekst, pa i onaj najdiskurzivniji, u veliku priču o evanđelju i službi Isusa Krista.

PRAVDA I SLUŽENJE SIROMAŠNIMA

Još jedan primjer je pitanje pravde i služenja siromašnima. Mnogi se mladi kršćanski lideri kojima je stalo do društvene pravde tuže da je klasično Augustinovo, Lutherovo i Calvinovo razumijevanje Poslanice Rimljanima pogrešno. Govore da Isus nije ponio Božji gnjev na križ, nego je zapravo bio uzor služenja i ljubavi, a ne moći i izrabljivanja, i tako je „porazio sile“ svijeta. Prema takvom gledištu evanđelje opravdanja se ne svodi na izmirenje Boga i grešnika, nego na uključivanje marginaliziranih u Božji narod. Drugim riječima, oni vjeruju da, ako kršćani žele napustiti svoju zonu ugodnosti te služiti i zastupati siromašne i marginalizirane u svijetu, moramo dekonstruirati tradicionalni evanđeoski nauk.

Sve je ovo, i to s pravom, uzbunilo brojne konzervativne kršćanske lidere. Međutim, neki od njih su pogrešno zaključili da oni kojima je zbilja stalo do služenja siromašnima moraju napustiti tradicionalni kršćanski nauk. Nijedna strana nije u pravu. Ne morate mijenjati klasični, tradicionalni kršćanski nauk kako biste istaknuli da je služenje siromašnima važno.² Jonathan Edwards, kojega teško da će itko nazvati „liberalom“, zaključio je: „Gdje je bilo koja zapovijed u Bibliji iznesena kategoričnije i gdje se hitnije ustrajalo na njoj, nego što je to zapovijed da dajemo siromasima?“³ Edwards je vidio da briga o siromasima nije ukorijenjena samo u doktrini o stvaranju i o Božjoj slici (*imago Dei*), nego i u doktrini o Kristovoj zastupničkoj smrti i opravdanju samo po vjeri.

Budući da je Isus morao umrijeti kako bi umirio Božji gnjev, znamo da je Bog – Bog pravednosti, i zato bismo morali itekako imati sluha za prava siromaha u svojoj sredini. Ne treba se prema njima loše ophoditi zbog manjka gospodarske moći. Budući da smo i sami bili duhovno siromašni i da smo bez svoje zasluge primili Kristova bogatstva, nikad ne smijemo prezirati siromahe i smatrati se boljima od onih koji nemaju financijskih sredstava. Trebamo biti spremni davati svoja sredstva čak i „nezaslužnoj sirotinji“, jer smo mi nezaslužna duhovna sirotinja koja je besplatno primila Božju milost. Edwards kategorično i neumorno zagovara služenje siromašnima na temelju klasičnih evanđeoskih doktrina.⁴

Služba utemeljena na evanđelju danas

Udruženje The Gospel Coalition ujedinjeno je u vjerovanju da ne smijemo zanemarivati svoj kontekst i okruženje te da moramo ozbiljno promišljati o svojoj kulturnoj sredini kako bi naša evangelizacijska služba mogla potaknuti kulturu i povezati se s njom. Zato smo napisali Teološku viziju za službu, koja zaključuje da evanđelje treba stvarati crkve koje su:

ispunjene primamljivim, ali teološki bogatim propovijedanjem, dinamičnim evangeliziranjem i apologetikom te rastom. One će isticati pokajanje, osobnu obnovu i svetost života. U isti mah i u istim zajednicama u velikoj bi se mjeri naglašavao kulturološki angažman u umjetnosti, poslovanju, akademskom životu i vlasti te u pravdi za siromašne. Pozivalo bi se na radikalno kršćansko zajedništvo gdje bi svi članovi dijelili svoje bogatstvo i resurse kako bi se napravilo mjesta za marginalizirane. Svi ovi prioriteti će se objediniti i uzajamno će se osnaživati u svakoj lokalnoj crkvi.

Zato mi u udruženju The Gospel Coalition vjerujemo da se evanđelje uvijek mora braniti, a jedan nezamjenjiv način na koji ćemo to činiti jest da ćemo pokazati svijetu i crkvi što je poslanička

moć službe fokusirane na evanđelje. Najbolje ćemo definirati i obraniti evanđelje tako što ćemo ga voljeti, utjeloviti i širiti. U svojoj Vjeroispovijesti pod nazivom „Vizija za službu“ te u „Evanđelju za cijeli život“ iznijet ćemo osnovne osobine koje bi trebale krasiti službu utemeljenu na evanđelju u današnjem zapadnom društvu.

U prve tri godine našeg zajedničkog života nastojali smo ujediniti šaroliku skupinu ljudi oko ovog središta u evanđelju. Naši sastanci bili su provokativni i uzbudljivi, jer njima nije prevladavala jedna teološka tradicija ili par dominantnih osoba. Dok smo razmatrali ova pitanja, sve više smo stjecali povjerenje jedni u druge i sve više smo se ujedinjavali u mislima i u srcu.

PROROČKI IZ SREDIŠTA

Udruženje The Gospel Coalition u novije je vrijeme prešlo u novu fazu službe, a najistaknutiji elementi našeg rada su naša nacionalna konferencija, internetska stranica i TGC mreža. Međutim, to su samo resursi koji nam pomažu da budemo „proročki iz središta“.

Evanđeoski „šator“ veći je i neusuglašeniji nego ikad dosad. Kao što smo spomenuli, jedan od glavnih razloga za to su ubrzane promjene u zapadnoj kulturi u kojoj se nalazimo. Moglo bi se reći da je mnogo teže služiti u današnjoj sredini nego u grčko ili rimsko vrijeme, uglavnom zato što smo u danima nakon dolaska kršćanstva, a ne u pretkršćanskim danima. Zbog te prepreke kršćanska se crkva dijeli i fragmentira. Susrećemo barem tri vrste reakcija, kako ih James Hunter naziva „čistoća od“, „obrana od“ i „relevantno za“⁵.

Reakcije tipa „čistoća od“ nalazimo među kršćanima i crkvama koje smatraju da nemaju stvarnog utjecaja na kulturu i da nas svi naponi da utječemo na kulturu samo onečišćuju i kompromitiraju. Pod „obrana od“ Hunter misli na one vjernike koji smatraju da možemo promijeniti kulturu putem politike ili tako što ćemo preuzeti kontrolu nad elitnim ustanovama i poslužiti se njihovom moći. Pod „relevantno za“ Hunter svrstava brojne velike, „novonastale“ i mega crkve koje misle da možemo promijeniti

kulturu uglavnom tako što ćemo pokazivati više suosjećanja, biti manje borbeni i prilagođeniji kontekstu, te da ćemo tako pridobiti dovoljno ljudi natrag u crkvu kako bismo mogli utjecati na kulturu. Ironično je što su svi ovi pristupi i dalje pod utjecajem našega prošlog, tzv. kršćanskog svijeta. Čak i oni iz skupine za „čistoću od“, koji kategorično odbacuju kršćanski svijet, nalik su čovjeku koji toliko silovito ne želi biti poput svojeg oca da njegov otac, u osnovi, i dalje kontrolira njegovo ponašanje.

Što znači biti „proročki“ iz središta? To znači da ćemo u središte svojih crkava smjestiti evanđelje i tako stvoriti niz uravnotežujućih elemenata koji drugim pristupima manjkaju. Ne želimo biti ni separatisti ni trijumfalisti kad je riječ o našem kulturnom okruženju. Vjernici (ne lokalne crkve kao crkve) trebaju nastojati ostvarivati prisutnost u starim kulturnim ustanovama i uspostavljati nove, inovativne ustanove i mreže koje će djelovati za opće dobro, na temelju kršćanskog poimanja svijeta.

Kad navješćujemo evanđelje, ne trebamo ni ignorirati osnovne kulturološke narative ni samo promijeniti pakiranje i reći da smo „kontekstualizirali“ evanđelje. Trebamo zagovarati nezamjenjivost lokalne crkve, čija je zadaća evangelizacija i podizanje učenika. Međutim, isto tako trebamo i poticati kršćane da budu sol i svjetlost u ovom svijetu. Sve ove mjere uravnoteženja će, vjerujemo, proisteći iz korjenitog razumijevanja smisla evanđelja za sav život.

Prioritet koji dodjeljujemo evanđelju Isusa Krista možda se neće odmah činiti opravdanim onima koji imaju drugačije poimanje evanđelja. Toj se riječi uglavnom dodaju barem dva ograničenja. Prvo, neki gledaju na evanđelje kao na bitan, ali ipak relativno manji dio sadržaja Biblije. Drugo, neki gledaju na evanđelje kao na ono što nas smješta u kraljevstvo i spašava nas, dok su životno transformirajući elementi biblijskog sadržaja povezani s nečim posve drugim: mudrošću, zakonom, savjetovanjem, narativnim paradigmatama i grupnim terapijama, ali ne i s evanđeljem.

Odgovor se sastoji od dva dijela.

Biblijska teologija koja se kreće k Isusu i evanđelju

Prvi dio odgovora glasi da pravilno shvaćena biblijska teologija teče kroz Bibliju k Isusu i evanđelju, čime se ispunjava cjelokupno otkrivenje koje k tome vodi, objedinjujući u sebi sve niti biblijske misli. Dakako, postoje neodgovorne i varljive vrste biblijske teologije, kao što postoje neodgovorne i varljive vrste sustavne teologije. Nikako ne želimo uzdizati vrline jedne od ovih dviju disciplina i isticati slabosti druge, jer obje discipline u svojem najboljem obliku u velikoj mjeri osnažuju biblijsko shvaćanje i život.⁶ U svojem najboljem obliku obje discipline nastoje u rukovanju Pismom imati sluha za različite književne žanrove u Bibliji, a osobito za različite načine na koje svaki od žanrova poziva na djelovanje (usporedimo, npr., zakon, pripovijedanje i mudrosne knjige.)

Međutim, u svakom pogledu sustavna teologija postavlja bezvremenska pitanja i odgovara na njih. Recimo: Koje su Božje osobine? Što je postignuto na križu? Što je grijeh? Budući da nastoji sintetizirati cijelo Pismo i nositi se s najopsežnijim pitanjima, kategorije kojima se služi moraju nadilaziti individualne biblijske knjige i pisce. Recimo, sustavni teolozi govore o doktrini opravdanja, savršeno svjesni da pojmovi koji se tiču opravdanja ne funkcioniraju potpuno jednako u Mateju kao kod Pavla; oni govore o doktrini Božjeg poziva, gdje moramo primijetiti potpuno isto kad je riječ o pojmovima vezanima za poziv.

Drugim riječima, teološki izrazi i kategorije kojima se sustavna teologija služi često se formalno preklapaju s njihovim korištenjem u Bibliji, ali mogu materijalno vući svoje značenje od samo jednog biblijskog pisca. Nadalje, pitanje: „Koje su Božje osobine?“ jasno je i važno, ali ostaje činjenica da nijedna biblijska knjiga ne govori o Božjim osobinama. Svaki čitatelj sustavne teologije razumije da se to podrazumijeva.

S druge strane, biblijska teologija u velikoj mjeri postavlja i odgovara na pitanja koja se bave doprinosom i temama pojedinačnih

biblijskih knjiga i cjelina, jer se ove knjige i cjeline protežu kroz trajanje povijesti otkupljenja. Kategorije koje se spominju su u što većoj mogućoj mjeri one koje se nalaze u samim biblijskim materijalima. Zato sad postavljamo i odgovaramo na dvije vrste pitanja. (1) Koje teme nalazimo u Postanku (ili Propovjedniku ili Luki ili Rimljanima)? Kako je knjiga ustrojena? Čemu nas uči o temama kojima se bavi? Čemu nas, recimo, Izaija uči o Bogu? (2) Kako se ove teme uklapaju u biblijsku vremensku crtu sa svojih pozicija u povijesti otkupljenja i kako upućuju otkrivenje koje se razvija ka Isusu Kristu? Koji se obrasci razvijaju, koje putanje sežu unatrag sve do stvaranja i naprijed sve do Isusa i do ispunjenja?

Članovi Savjeta udruženja The Gospel Coalition žele vas potaknuti na takvo čitanje i propovijedanje Biblije koje će pratiti ove putanje, da bi kršćani mogli vidjeti kako vjerno i pronicavo čitanje Svetog pisma slijedi obrasce i obećanja koja nas usmjeravaju k Isusu i njegovom evanđelju. Na primjer, ne možemo ono što Postanak govori o stvaranju smatrati pukim podacima ili pak pukim propisima za ekološki odgovorno ponašanje, ili samo kao ustanovljenjem našeg utjelovljenog postojanja, premda je sve to istina i svaki element ima svoj značaj. Stvaranje u Postanku utvrđuje odgovornost nositelja Božje slike prema Bogu i postavlja pozornicu za anarhiju i idolopoklonstvo iz Postanka 3, koja pak dovodi do drame u cijeloj Bibliji.

U konačnici, nada za osuđeni ljudski rod nalazi se u ženinom sjemenu, koje će doći i pokrenuti novo stvorenje, koje će pak kulminirati u novom nebu i novoj zemlji. Međutim, već je u Postanku 1–2 simbolika hrama povezana s opisivanjem stvaranja i vrta, čime se utvrđuje povezana putanja koja se proteže cijelom Biblijom: šator i hram sa sustavom svećeništva i žrtvovanja, isprepleteni s padom hrama na početku izgnanstva i izgradnjom drugog hrama više desetljeća kasnije, jureći k Isusovom inzistiranju da je upravo on sam hram, veliko sastajalište Boga i grešnih ljudskih bića (Iv 2,19–22).

Ako pratimo donekle povezanu putanju, crkva je Božji hram. U kulminirajućoj viziji, „novi Jeruzalem“ nema hrama, jer sam Gospodin Bog Svemogućí i Jaganjac jesu njegov hram (Otk 21,22). U međuvremenu simbolika koju nalazimo u Edenskom vrtu (Post 2) biva preuzeta i upotrijebljena u kulminirajućoj viziji, ali tek nakon što je sam Krist prošao jedan posve drugačiji vrt: Getsemanski vrt, kako bi nama osigurao bolji vrt. Bilo bi lako pratiti ove i brojne druge linije koje se prepliću i čine zadivljujuće tkanje Božjih nauma u kojima nas on dovodi k Isusu Kristu i njegovom evanđelju.

Tako dolazimo do drugog dijela našeg odgovora onima koji imaju krnji pogled na evanđelje.

Kršćanski život i misao koji proistječu od Isusa i njegovog evanđelja

Ne samo da evanđelje Isusa Krista u sebi objedinjuje sve putanje Svetog pisma, nego pod Novim zavjetom cjelokupni kršćanski život i misao proistječu iz onoga što je Isus postigao. Ne samo da ova radosna vijest govori da Bog opravdava grešnike kako bi naš status pred njime bio siguran, nego i da nas on regenerira i utvrđuje u svojem spasonosnom kraljevstvu. Evanđelje se ne bavi samo pravnom stranom našeg statusa pred Bogom, jer ono je Božja sila koja donosi spasenje (Rim 1,18) – sveobuhvatnu preobrazbu. Sve je osigurano na temelju Isusove smrti i uskrsnuća, sve je osnaženo po Duhu kojeg nam je on dao, sve se odvija jer je sam Bog odredio ovo veliko spasenje.

Osobito su simptomatične motivacijske klauzule koje se nalaze u temelju kršćanske etike. Opraštamo drugima zato što je i nama samima oprošteno (Mt 6,12–15; Mk 11,25; Kol 3,13). Živimo ponizno zato što nitko nikad nije bio ponizniji od našeg Spasitelja kad se odrekao svojih božanskih prava i umro našom smrću (Fil 2,3–8). Čeznemo za time da možemo u životu iskazivati ljubav kakvu među sobom imaju osobe Trojstva, jer upravo iz ljubavi je Otac odlučio da se svi trebaju pokloniti Sinu čak i kad štuju Oca,

i zato što je iz ljubavi prema svome Ocu Sin otišao na križ izvršiti Očevu volju (Iv 5,20.23; 14,30–31). Naš konačni uzor za odnos između muža i žene nalazi se u evanđelju: u povezanosti između Krista i crkve (Ef 5,22–33). Gladni smo svetosti, bez koje nitko neće vidjeti Gospodina, jer Sveti Bog ne samo da je utvrdio naš status pred svojim Ocem, nego nas i aktivno čini svetima (Heb 12,14, Fil 2,12–13).

Budući da je nesretna zloća raznoraznih idolatrija i prijestupa upravo ono nad čime je Kristovo evanđelje odnijelo pobjedu, žarko želimo živjeti kao što je živio Isus, naš Spasitelj i Gospodin, živjeti drugačije u svojim domovima, u našem svijetu (Gal 5,16–26; Ef 4,17–6,18). Učimo se poslušnosti kroz patnje, jer i naš Prvak je prošao tim putem prije nas (Heb 5,8; 12,1–4). Ove i brojne slične teme vane za detaljnom obradom s propovjedaonica i biblijskih proučavanja. Nije ni čudo što je navješćivanje ovog evanđelje uz tolike transformirajuće elemente od središnjeg značaja za naše, krvlju kupljeno, postojanje.

Ukratko, služba utemeljena na evanđelju predstavlja biblijski mandat. To je jedini vid službe koji se u isti mah bavi ljudskom potrebom s Božjeg stajališta, pruža svoje neprekinute niti k evangelizacijskoj službi u druga stoljeća i druge kulture, i stavlja u središte ono što je i sam Isus postavio u središte.

- 1 Vidi Carson, D. A. 1996. *The Gagging of God: Christianity Confronts Pluralism*. Zondervan, Grand Rapids, str. 61–64.
- 2 Usporedi Keller, Tim. 2008. „The Gospel and the Poor“, *Themelios* 33/3: 8–22 (dostupno na [http:// thegospelcoalition.org/publications](http://thegospelcoalition.org/publications)).
- 3 Edwards, Jonathan. 1834/1974. „Christian Charity: or, The Duty of Charity to the Poor, Explained and Enforced“, u *The Works of Jonathan Edwards*, revidirao i korigirao Hickman, Edward. Banner of Truth, Carlisle, 2:164.
- 4 Vidi osobito Edwards, „Christian Charity“, gdje izlaže dva razloga za djelovanje:

Prvi razlog je „opće stanje i narav čovječanstva... Ljudi su stvoreni na Božju sliku i zbog toga su dostojni naše ljubavi... Društvo i jedinstvo s drugima nagone nas na suživot. Bog nas je stvorio s takvom naravi da ne možemo opstati bez međusobnog pomaganja“ (2:164). Edwards nam pruža intelektualniji temelj za teologiju o tvorevini: sva ljudska bića stvorena su na Božju sliku i dragocjena su, tvorevina je dobra, ljudi su stvoreni za *šalom*, za međuzavisnost. Međutim, tada Edwards iznosi drugi razlog za vršenje pravde: mi smo primili krv Krista koji je, iako „bogat“, postao siromašan kako bismo se mi mogli obogatiti njegovim siromaštvom. Edwards se služi evanđeljem kako bi potaknuo osjećaje svojih čitatelja: „Kako bi to bilo jadno kad oni koji se nadaju da će moći dijeliti svoja dobra ne bi mogli bez prigovora dati ništa za pomoć siromašnom susjedu!... Kako bi za nas, koji živimo samo po dobroti, bilo neprikladno kad ne bismo bili dobri! Što bi bilo s nama da je Krist tako štedio svoju krv i da je bio tako nevoljan dati je kao što mnogi čine sa svojim novcem i imovinom? Ili da je bio jednako spreman odustati od umiranja za nas, kao što ljudi često odustaju od pružanja milosrđa svojem bližnjem?“ (2:165).

Netko bi mogao reći da je ovo nabijanje osjećaja krivnje čitateljima, ali Edwards nije rekao: „Bog će vas odbaciti zato što ne pomažete siromašnima“, nego: „Budući da je Isus bio odbačen radi vas kako bi vas Bog prihvatio, kako onda vi možete odbiti ove ljude?“ U pitanju je, kako bi to Stephen Charnock rekao, „ojađivanje milošću“: izazivanje poniznog osvjedočenja i donošenje promjena pomoću radosti i ljubavi.

- 5 Hunter, James Davison. 2010. *To Change the World: The Irony, Tragedy and Possibility of Christianity in the Late Modern World*. Oxford University Press, Oxford.
- 6 Vidi Carson, D. A. 2000. „Systematic Theology and Biblical Theology“, u *New Dictionary of Biblical Theology*, uredili Alexander, T. Desmond i Brian S. Rosner. InterVarsity, Downers Grove, str. 89–104.

UDRUŽENJE THE GOSPEL COALITION

Udruženje The Gospel Coalition je savez evanđeoskih crkava kojima je osnovni cilj obnoviti našu vjeru u evanđelje Isusa Krista, reformirati naše misijske prakse i u potpunosti ih uskladiti sa Svetim pismom. Počeli smo se duboko zabrinjavati zbog nekih pokreta u tradicionalnom evanđeoskom kršćanstvu koji kao da su počeli umanjivati crkveni život i udaljavati nas od naših povijesnih vjerovanja i praksi. S jedne strane nas zabrinjava idolopoklonstvo u vidu osobnog konzumerizma i politizacije vjere. S druge strane, uznemireni smo zbog neometanog prihvaćanja teološkog i moralnog relativizma.

Ovi su pokreti doveli do napuštanja biblijskih istina i zapuštanja transformiranog života što ga naša povijesna vjera propisuje. Nismo samo čuli za ove utjecaje, nego smo vidjeli i njihove posljedice. Odlučili smo da ćemo revitalizirati crkve novom nadom i poticajnom radošću temeljenima na obećanjima koja smo primili samo po milosti, vjerom u samoga Krista.

Vjerujemo da u mnogim evanđeoskim crkvama postoji duboko i opsežno slaganje oko evanđeoskih istina. Međutim, često imamo priliku vidjeti kako proslavljanje našeg zajedništva s Kristom ustupa mjesto staroj privučenosti moći i novcu, ili pak redovničkim povlačenjem u obrede, liturgije i sakramente. Stvari koje zamjenjuju evanđelje nikad neće poticati misijsku vjeru koja je utemeljena u trajnim istinama koje se ispoljavaju u smjelom učeništvu spremnom da izdrži sve kušnje poziva u Kraljevstvo i požrtvornosti. Želimo napredovati Kraljevim putom, uvijek nastojati zagovarati evanđelje, ohrabrivati i educirati, kako bi

sadašnji, ali i sljedeći naraštaj crkvenih vođa bio kvalitetnije osposobljen za vođenje svojih službi na temelju načela i praksi koje će proslavljati Spasitelja i donositi dobro onima za koje je on prolio svoju krv.

Želimo pokrenuti ujedinjeni napor među svim narodima — napor koji će žarko željeti proslaviti Krista i umnožiti njegove učenike, pridružujući se istinskom udruženju za Isusa. Takva biblijski utemeljena i ujedinjena misija jedina je održiva budućnost za crkvu. Ova činjenica nagoni nas da stojimo uz one koji su potaknuti uvjerenjem da je Božje milosrđe u Isusu Kristu naša jedina nada za vječno spasenje. Želimo pronositi evanđelje jasno, sa srcem, hrabro i radosno, veselo se u duši zbližavajući s ostalim vjernicima neovisno o denominacijskim, etničkim ili klasnim podjelama.

Želja nam je služiti crkvi koju volimo tako što ćemo pozvati svu našu braću i sestre da nam se priključe u nastojanjima da obnovimo suvremenu crkvu Kristovim drevnim evanđeljem, kako bismo istinski govorili i živjeli za njega na način koji će naše doba pravilno shvatiti. Kanimo postići ovo uobičajenim sredstvima Božje milosti: molitvom, službom Riječi, krštenjem i Gospodnjom večerom i zajedništvom svetih.

Želimo surađivati sa svakime tko, uz to što će prihvatiti vjeroispovijest i viziju koji su ovdje izneseni, žele da Krist bude gospodar cijelog njihovog života s nepokolebljivom nadom da je Sveti Duh moćan transformirati pojedince, društvene zajednice i kulture.

„Želimo živjeti kao što je živio Isus... živjeti drugačije u svojim domovima, u našem svijetu. Učimo se poslušnosti kroz patnje, jer i naš Prvak je prošao tim putem prije nas... Služba utemeljena na evanđelju predstavlja biblijski mandat. To je jedini vid službe koji se u isti mah bavi ljudskom potrebom s Božjeg stajališta, pruža svoje neprekidne niti k evangelizacijskoj službi u druga stoljeća i druge kulture, i stavlja u središte ono što je i sam Isus postavio u središte.“

— ulomak iz knjižice

Ove kratke knjige udruženja The Gospel Coalition uredili su D. A. Carson i Timothy Keller, a cilj im je pružiti promišljena objašnjenja vjeroispovijedi naše službe. Udruženje The Gospel Coalition je evanđeoski pokret posvećen Kristovom evanđelju i biblijski utemeljenoj reformaciji praksi služenja.

D. A. Carson

(doktorirao na Sveučilištu Cambridge) radi kao istraživački profesor Novog zavjeta na teološkom učilištu Trinity Evangelical Divinity School. Napisao je brojne knjige, među kojima i The Cross and Christian Ministry.

Timothy Keller

osnivač je i pastor crkvene zajednice Redeemer Presbyterian Church u New Yorku. Autor je uspješnica The Prodigal God i The Reason for God.